No. 2861 Zaterdag 10 Juli 1937 54ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt elke Woensdag en Zaterdag
Abonnementsprijs voor het gebiedsdeel
fl. 2.— per kwartaal bij vooruitbetaling.

Redactie: St. Elisabeth's Gasthuis Tel. 292
Administratie: St. Thomas-college Tel. 550
Uitgever: W. J. A. Donders.

Voor het Buitenland fl. 10.— per jaar
Afzonderlijke nummers fl. 0,10
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels fl. 0.50

De Duitse Processen tegen Geestelijken

Wat Oud. Min. Marchant ervan zegt.

Van belang is het wel voor onze lezers kennis te nemen van wat de bekeerling en Oud Minister Mr. H. P. Marchant in Ons Noorden schreef over de Duitse processen tegen de geestelijken.

Toen dr. Kortenhorst eens in een Kamerredevoering de vraag stelde, of het Derde Rijk kon worden beschouwd als een rechtsstaat, moet 'n Duits staatsman ironisch en boos de opmerking hebben gemaakt: jo, wir Deutschen sind Zulu's. Het zou onredelijk en onvriendelijk zijn geweest tegenover de Zoeloe's, als men de opmerking had betwist.

Dit heeft men in het oog te houden, wanneer men zich een oordeel wil vormen over de Duitse strafprocessen tegen geestelijken.

Wij willen hierover enige opmerkingen maken, omdat er mogelijk Nederlanders zijn, die, als katholiek, zich daarover ongerust maken, of, als anti-papist zich erover verheugen.

Al deze processen, hetzij zogenaamde deviezen-processen, hetzij strafprocessen wegens onzedelijke handelingen van geestelijken, zijn waardeloos voor een oordeel over het zedelijk gedrag van wie de tenlastegelegde feiten zouden hebben gepleegd. Het schijnt te noodzakerlijker om dit aan te tonen, omdat somtijds katholieke personen of organen aan een bespreking daarvan de opmerking plegen vast te knopen, dat dergelijke vergrijpen, indien zij zijn gepleegd, behoren te worden gestraft. Die opmerking is overbodig, maar ook gevaarlijk, omdat ze de mogelijkheid van het tegendeel doet onderstellen.

De heer Goebbels, Rijksminister voor Propaganda, heeft over deze zaken onlangs een rede gehouden, die onze stelling in elk opzicht is komen bevestigen.

Indien men hier, zoals de minister voor de propaganda het voorstelt, had te doen met een zuivere zaak van de justitie, wat heeft hij dan, als ambtelijk propaganda-man, daarmee te maken? Zijn bemoeing alleen reeds bewijst, dat wij hier met een propaganda-zaak te doen hebben. Dat hij niet eerst nu optreedt als propagandaman, omdat in Amerika Kardinaal Mündelein ertegen is opgekomen, bewijst de minister zelf door de verklaring, dat hij ambtshalve van de dossiers heeft kennnis genomen, die, hem als zodanig niet zouden aangaan, indien het zuiver justitie-zaken waren.

Het inzien van dossiers met bezwarende inhoud betekent niets. Alles hangt af van de wijze, waarop de getuigenverklaringen zijn verkregen. Ieder die van dergelijke processen enige ervaring heeft, weet, hoe voorzichtig men moet zijn reeds met de verklaringen van gezonde kinderen. Zij fantaseren dikwijls in onderlinge gesprekken er op los. Maar zwakzinnigen kan men laten verklaren wat men maar verkiest, zelfs zonder toepassing van Gestapo-methoden.

Is er één onbevooroordeeld mens, die vertrouwen heeft in de instructie van processen, in het Derde Rijk gevoerd, van het Rijksdagbrandproces en de talloze andere, die zijn gevoerd, en dan nog liefst voor bijzondere gerechten? Men stuit er op dezelfde wonderbaarlijkheden als de getuigenverklaringen en bekentenissen in Rusland. Er is geen redelijk tot oordelen bevoegd mens buiten deze landen, die daarin ook maar enig vertrouwen heeft.

Men kan ook wel zeggen, dat de regering dusver uit pure welwillendheid tegenover de Kerk een vervolging heeft achterwege gelaten en dat men er alleen toe zou moeten besluiten omdat de Kerk zelf nalatig bleef, ondanks waarschuwingen, in het opruimen van de misstanden: doch er is niemand buiten het Derde Rijk, die het gelooft.

De heer dr. Goebbels is ook niet gelukkig met zijn bewijsgronden, dat de regering de homosexualiteit overal wil uitroeien waar ze die maar vindt. Als zodanig bewijs moet dienen de parate executie zonder rechtspleging van Röhm en de zijnen op 30 Juni 1934. In deze nacht werden tal van mensen doodgeschoten zonder vorm van proces, ook niet-homosexuelen, omdat zij werden geacht samen te spannen tegen de regering. Anders ware er trouwens niet zoveel haast bij geweest. De homosexuele uitspattingen van Röhm en de zijnen waren toen aan de regering reeds lang bekend, en zij had die desondanks geduld.

Ware het hier te doen om een bestrijding der homosexualiteit, dan was er niet de minste reden om van deze gevallen, of vermeende gevallen, een spaarpot te maken.

Veelzeggend is ook, dat van de reeds gevoerde processen, die met vrijspraak zijn geënidigd omdat een veroordeling den rechter te machtig bleek,, de publicatie werd verboden. Deze had juist kunnen dienen om de schijn van onpartijdigheid te bewaren. Men verkoos echter de schijn van de beweerde algemeenheid.

Geen sterveling beweert, wat de heer Goebbels schijnt te hebben begrepen, dat deze processen zelf de jeugd in gevaar zouden brengen. Wat de buitenwereld niet gelooft, is, dat men hier zou te doen hebben met „een planmatige, zedelijke vernietiging van duizenden kinderen en zieken". En wat de buitenwereld wèl gelooft is dit, dat de regeerders zich denken te versterken in de strijd tegen de Kerk, die hun niet meevalt, door de geestelijken voor de buitenwereld ten toon te stellen als een ontuchtige massa.

De heer Goebbels ziet in deze mening een zware beschuldiging. Dat zal hem niemand betwisten. Maar zelfs al werden alle vervolgden veroordeeld, dan zou hij toch dit oordeel niet hebben veranderd. Het is inderdaad gelijk de heer Goebbels zegt, het oordeel van de buitenwereld tast hem aan in zijn eer. „Ons regime", zo zeide hij, „wordt beschuldigd van het vreeslijkste misdrijf, waaraan zich een regering schuldig kan maken: de openlijke verdraaiing van recht en wet voor egoïstische doeleinden." Maar hier vergist de heer Goebbels

De vrouwen beginnen meer en meer belang te stellen in het zeemansleven. Hier ziet men enige bezig de zeilen te hijsen.

zich: hij legt een zedelijke maatstaf aan, die hij zelf veroordeelt. Naar zijn moraal is zedelijk wat naar zijn oordeel is te achten in het belang van zijn staat, en onzedelijk wat is tegen dat belang. Tussen zijn begrip van zedelijkheid en dat van de buitenwereld gaapt inderdaad een afgrond .Wanneer de onderstelde middelen om de Kerk te bestrijden naar zijn oordeel worden geëist door het belang van zijn staat, dan zijn ze naar zijn oordeel moreel, en dan kan hij niet voor een ogenblik over de afgrond heenspringen en uitvaren op grond van de moraal van zijn tegenstanders. Dan wordt zijn toon vals. Hij moet van zijn gehuldigde moraal alle gevolgen dragen. Het zou een uitkomst zijn, als hij om die gevolgen van zijn eigen moraal terugkwàm. Maar dat gebeurt niet, en dat is het ongeluk. De heren eisen, dat hun moraal door de buitenwereld wordt gerespecteerd, en zij maken zich kwaad, als de buitenwereld naar haar eigen moraal oordeelt. Dat gaat niet; daarom is het conflict met de buitenwereld vóor oplossing niet vatbaar.

Om dezelfde reden klinkt de rede van dr. Goebbels vals, waar hij gaat citeren uit de Evangeliën. En dan nog wel: „Hoed U voor degenen, die in schaapsvacht onder U gaan, maar die in werkelijkheid verscheurende wolven zijn". De Evangeliën moesten de heren toch liever met rust laten. De weerzin van de buitenwereld tegen hen is al sterk genoeg.

En terwijl hij dreigt, waarschuwt hij de Kerk, dat de heren zich niet zullen laten intimideren. Dat is bekend. Het is het hoogste gebod van Mein Kampf: weest brutaal.

Maar de glorierijke reeks van martelaren, de trots van de Kerk, is voor geen geweld geweken. Wie Christus navolgt is de sterkste.

H. P. M.

Uit de Verte

door Mr. S. W. van der Meer.

I.

Groot is de afstand, die Curaçao scheidt van Nederland en groot, zeer groot, is ook de geestelijke afstand tussen beide gebiedsdelen.

Er bestaat zeker een geweldig verschil tussen de toestanden in Nederland en in Curaçao en volkomen gelijkheid zal er wel nooit komen. We vragen ons echter af, of niet grotendeels het verschil in toestanden een gevolg is van een geestelijk onderscheid in plaats van omgekeerd.

Iedere Nederlander, die zijn plicht als lid van een koloniserend volk begrijpt, behoort er dan ook ernstig naar te streven om Curaçao te laten delen, niet alleen in de materiële, maar ook en vooral in de geestelijke waarden, die het Nederlandse volk zich in de loop der jaren heeft eigen gemaakt.

De geestelijke waarden van het Nederlandse volk: wij zijn trots om daarop te kunnen wijzen, al is het jammer dat zij tot nu toe niet altijd even sterk naar de overzeese gewesten werden uitgedragen: Maar dat Curaçao daarvan nog veel kan leren en profiteren, staat buiten enige twijfel.

Het is de volksontwikkeling, die in Nederland heeft mogelijk gemaakt, dat het gehele volk van die geestelijke waarden profiteert.

Kan men evenwel ook op sociaal gebied spreken van geestelijke waarden in Nederland? Ook dat staat buiten enige twijfel, voor wie de gebeurtenissen op sociaal gebied in Nederland volgt. Maar voor wie geen belangstelling daarvoor heeft, zal het nauwelijks opvallen en men zal er in het algemeen hier op Curaçao bedroefd weinig aandacht voor hebben. Toch is het een belangrijk feit, dat de sociale wetgeving, en daarmede parallel gaande het maatschappelijk leven, in Nederland op een bewonderenswaardig hoog peil staat en een voorbeeld genoemd mag worden voor andere landen, óók voor Curaçao, in het waarachtig belang van dit gebiedsdeel zelf.

Nóg belangrijker dan dit feit is echter een ander feit, nl. dat thans in de Nederlandse samenleving een principiële verandering bezig is door te werken, minstens even belangrijk als wat er bijvoorbeeld door de Franse revolutie op sociaal gebied is veranderd.

We noemen de Franse revolutie, omdat een ieder de grote betekenis voelt van de plotselinge stopzetting van het feodale systeem met annexen: in één slag werden alle sociale banden (knellende banden, omdat ze voor persoonlijk voordeel werden uitgebuit) verbroken.

Het resultaat dat daardoor werd verkregen — vrijheid en gelijkheid — bleek maatschappelijk op niet veel anders uit te draaien dan op het recht van de sterkste.

Is het te verwonderen, dat de arbeiders weldra moesten zoeken door organisatie hun eigen kracht te vergroten, daar er geen ander recht voor hen bestond?

Thans wordt men zich er steeds meer van bewust, dat het algemeen welzijn op die wijze niet gediend wordt. Geen eigen kracht behoort de doorslag te geven voor eigen recht, maar ieders plicht in het maatschappelijk verband: naar de functie, die een ieder in de samenleving inneemt.

Elk rad in de maatschappelijke machine heeft zijn eigen taak en als het teveel of te weinig wil doen, schaadt het de werking van het geheel.

Het kan de Staat niet onverschillig laten, hoe die machine draait; het is een levensvoorwaarde, dat de maatschappij goed draait. Niet het recht van de sterkste — bij gebrek aan iets anders — maar het recht, dat ieders functie in het grote organisme meebrengt. En wie niet wil, die moet gedwongen worden: te grote belangen staan er op het spel.

Daarmede is het liberale stelsel van vrijheid en gelijkheid principieel losgelaten. Het heeft zijn onbruikbaarheid bewezen.

Tot dit inzicht komen tegenwoordig steeds meer niet alleen de arbeiders (die de zegeningen van de „vrijheid" en „gelijkheid" het eerst aan den lijve voelden) maar ook de werkgevers, de boeren, de middenstanders en derhalve ook de wetgever. De wetgever, die een inbreuk moest maken op het gehele rechtssysteem, dat we van de Franse revolutie hadden geërfd, maar die daarvoor gelukkig niet is teruggeschrikt.

Deze gemeenschapsgedachte is misschien wel het sterkste tot uiting gekomen bij het katholieke volksdeel. Waar heeft men een groter eenheid van denken gevonden omtrent de sociaal-economische vraagstukken dan juist bij het toch zeer gevarieerde katholieke volksdeel? Het moet voor outsiders eigenlijk een verbazingwekkend iets zijn, dat mensen met onderling tegenstrijdige belangen, het zo roerend eens zijn omtrent de oplossing der moeilijkheden. En dat nog wel in de ergste crisisjaren, die er in Nederland heersten! Is het niet zeer merkwaardig, bijna ongelooflijk, dat in het depressiejaar 1935 de katholieke werkgevers en arbeiders, boeren en middenstanders in een congres bijeenkwamen en zonder strubbelingen een eensgezinde houding aannamen ten aanzien van de economische structuur van Nederland?

Let wel: niet de economische positie, maar de structuur, de opbouw der maatschappij in zijn geledingen, met de gevolgen van dien, ook en met name in sociaal opzicht!

Voor de Katholieken zelf is dit feit niet zo verbazingwekkend; hoogstens is het voor hen een verbazingwekkend feit, dat Paus Pius XI in Quadragesimo Anno de spijker zo raak op de kop heeft getikt, zoals achteraf steeds meer blijkt.

Want ook bij andere volksgroepen doet zich het verlangen naar een organische inrichting van het openbare leven steeds meer gevoelen. Roepen — om een voorbeeld te noemen — de socialisten niet steeds sterker mee om ordening (dat is wat anders als klassenstrijd!) en vinden we bij de Christelijk-Historischen niet principiële „ordenaars" van groot formaat?

Zou het trouwens zo vreemd zijn, als aan de gezamenlijke belanghebbenden in een tak van handel of industrie een zekere zeggensmacht werd gegeven om binnen de grenzen, door de Overheid te stellen, hun eigen zaken te regelen en uit te voeren? Zou het zo vreemd zijn, om aan de gezamenlijke bedrijfsgenoten (patroons en arbeiders, winkeliers en bedienden etc.), die hun eigen zaken het best kennen, onder toezicht van de Overheid een zekere autonomie en een zeker zelfbestuur te geven?

Ook de gemeenten en provincies zijn onderdelen van de Staat met autonomie en zelfbestuur en zonder deze decentralisatie van het Overheidsgezag zou het openbare leven in Nederland ongetwijfeld direct vastlopen.

Toegegeven dat de gezamenlijke bedrijfsgenoten een beperkte belangengemeenschap vormen, in tegenstelling tot gemeente en provincies. Maar dan wijzen we op de sinds onheugelijke tijden in Nederland bestaande waterschappen, eveneens belangengemeenschap, die van publiekrechtelijke aard zijn en autonomie en zelfbestuur bezitten.

Waarom — nu het bedrijfsleven zich de laatste honderd jaar zo sterk ontwikkeld heeft — geen bedrijfschappen, gelijk de waterschappen?

Daarvoor is natuurlijk een zekere eenheid nodig tussen de gezamenlijke bedrijfsgenoten, een besef van de gemeenschappelijke belangen en gemeenschappelijke plichten. Voor een principiële klassenstrijd is daar geen plaats en voor principieel liberalisme evenmin.

Het loont de moeite om en pasant in het licht van het bovenstaande eens het resultaat van het laatst gehouden verkiezingen in Nederland te bezien.

Het was bekend, dat de katholieken weinig ingenomen waren met de liberale politiek van de heer Colijn. En het was te verwachten, dat aan die politiek door de verkiezingen een einde zou worden gemaakt, als er niet iets bijzonders gebeurde. Dat bijzondere gebeurde: tienduizenden liberale kiezers lieten hun eigen partij in de steek en stemden op Colijn. Dit persoonlijke succes, gevoegd bij de roem die de heer Colijn in het Nederlandse openbare leven geniet, vooral in de machtige liberale pers, was voor diezelfde liberale pers aanleiding om al da-

delijk te suggereren, dat „Het Nederlandse kiezerscorps" (je moet maar durven) zich had uitgesproken voor een voortzetting van het kabinet zoals het was, en een voortzetting van zijn politiek, ondanks de halvering van het aantal liberale kamerleden.

Dat de katholieken — maar dan van eigen aanhang — een grote sprong vooruit hadden gemaakt, werd niet opgemerkt of werd verklaard op godsdienstige gronden of door aansporing van de geestelijkheid en dus (een goed verstaander had maar een half woord nodig) te negeren.

Inderdaad, de druiven waren de heren te zuur.

Maar wie bekend was met de grote eenheid van denken onder de katholieken, niet alleen negatief ten opzichte van het nationaal-socialisme, maar ook positief: in sociaal-economisch opzicht, zoals de laatste tijd herhaaldelijk bleek, kon een eenvoudiger en meer afdoende verklaring voor dit succes geven.

Natuurlijk is het liberale vliegertje niet opgegaan. En de capitulatie van de Minister-President zal waarschijnlijk zeer eervol zijn.

Christelijke Zedeleer en Bioscoopkeuring

In ons blad van Zaterdag 26 Juni, zijn we in een artikel „De Filmkeuring op Curaçao", opgekomen tegen een artikel van de Beurs- en N. bericht en wel hoofdzakelijk ging ons betoog tegen de principiële afwijzing van de Beurs

„dat in een land, waar de bioscoop- „bezoekers slechts zeer gedeeltelijk het „geloof aanhangen door welks morele „regelen het legioen van eerbaarheid „wordt geleid, gedwongen zouden wor- „den alleen die films te zien, die door dit „instituut zijn goedgekeurd."

Volgens welke morele regelen (De rechtswetenschap spreekt van goede zeden) de Beurs dan wel de keuring zou willen zien geschieden, weten we momenteel echter nog niet.

Een bevestiging van ons standpunt, dat de christelijke zedeleer alle invloed moet kunnen doen gelden, werd ons onlangs aan de hand gedaan, toen we inzage kregen van het bekende Nederlandse Standaardwerk „Nederlandsch Bestuursrecht", waarin Mr. J. W. Noteboom het hoofdstuk „goede zeden" heeft behandeld.

En bij de bepaling van het begrip goede Zeden schrijft hij:

Voorts valt er nog op te wijzen, dat meer dan welke andere factoren ook, de christelijke religie en zedeleer hier te lande (en op Curaçao niet minder Red. Amigoe) op het ontstaan van de goede zeden, gelijk trouwens op de zedelijkheidsovertuiging van ons volk in het algemeen, invloed hebben geoefend en nog oefenen. Zelfs al is het waar, dat deze invloed gedurende de laatste eeuw verminderd is, dan moet toch ook thans bij het gebruik der goede zeden als maatstaf des rechts rekening gehouden worden met de beginselen van de Christelijke religie en zedeleer, die, wijl ze nog altijd door de volksovertuiging als het hoogste zedelijk goed worden erkend en aanvaard, ook aan de goede zeden ten grondslag liggen en derhalve voor het bepalen van de inhoud van het begrip goede zeden grote betekenis hebben.

Deze gezichtspunten — vooral het laatste — traden duidelijk naar voren in de gedachtenwisseling tussen Regering en Staten-Generaal betreffende de zedelijkheidswet Regout.

Ten aanzien van de in het afdelingsverslag der Eerste Kamer gestelde vraag, of de volksconsciëntie dan wel de christelijke zedeleer het criterium zij, waarmee de strafwetgever hebbe te rekenen bij de bepaling zijner normen, merkte Minister Regout o.m. op: dat voor hen vaststond, dat in onze staat de christelijke zedeleer zoozeer de normen der moraal beheerst en beheersen moet, dat van algemeen zedelijkheidsstandpunt de oplossing der vraag, of enige daad zedelijk of onzedelijk is, gelukkig vrijwel door eenieder, hetzij bewust, hetzij onbewust, in hoogste instantie geput wordt uit de geboden van het Christendom, terwijl hij reeds te voren de vraag, of de wetgever zich door de voorgestelde strafbepalingen niet te ver zou wagen op het — wat hij noemde „ethisch onzedelijk" terrein, ontkennend beantwoord had, omdat niet slechts het beginsel van uitsluitende bescherming van rechtsgoederen in het oog is gehouden en de eisen van het algemeen de doorslag gaven, doch bovendien de maatstaf is aangelegd, dat de noodzakelijheid van dwingend ingrijpen ondubbelzinnig in het practisch leven moet zijn gebleken.

In het onderartikel „Bestrijding van het Bioscoopgevaar" schrijft dezezelfde schrijver nog verder:

Ten aanzien van de norm; goede zeden of openbare orde, waaraan ook de verdere exploitatie van de bioscoop moet beantwoorden, valt het volgende op te merken.

Vooreerst, dat de hier geboden maatstaf, blijkens de Mem. van Toelichting, strenger moet worden opgevat dan in de praktijk doorgaans de maatstaf „openbare orde of zedelijkheid" van het tweede lid van art. 221 der Gemeentewet, al is de keuringscommissie uiteraard gehouden aan de hand van deze maatstaf in ieder geval afzonderlijk naar eigen geweten te beslissen.

Juist om zich van de practijk van art. 221 der Gemeentewet los te maken en om beter zijn bedoeling, dat ook keuring voor volwassenen zich niet beperkt tot een wering van exessen uit de filmindustrie weer te geven, koos de wetgever een andere formule dan die van de gemeentewet.

Tot zover Mr. J. W. Noteboom.

Ofschoon deze interpretatie geldt voor de Nederlandse bioscoopwet, leek het ons toch wel goed deze uitlating hier even te citeren, om te doen zien in welke geest de filmkeuring volgens inzien van velen, ook op Curaçao dient te geschieden.

ALGEMEEN POLITIEK OVERZICHT.

Na de betrekkelijke rust van enkele dagen is er op de Spaanse fronten weer een nieuwe opleving gekomen, vooral om Madrid en van de zijde der Roden. Maar deze aanvallen zouden allen door de Nationalisten zijn afgeslagen en men spreekt dat van de regeringszijde meer als duizend doden zijn gevallen.

Alles wijst er op dat er aan de Spaanse fronten uitputting heerst en zonder tussenkomst van de andere mogendheden zou de oorlog in Spanje reeds lang beslist zijn. Maar dezer dagen is Dimitroff weer in Parijs gekomen voor onderhandelingen met de Franse communisten, hoe Spanje kan geholpen worden en van een andere zijde verluiden de berichten dat weer twee Italiaanse divisies zijn geland en er nog 7000 Italianen te wachten staan.

En intussen beraadslaagt te Londen de non-interventiecommissie hoe men Italië en Duitsland weer medewerking krijgen zal.

Terwijl de wereld in spanning was wat er in het Oosten zou gebeuren tussen Japan en Rusland en hoe de verwikkelingen aan de Amurrivier zouden verlopen, breekt daar eensklaps een strijd uit tussen China en Japan. De aanleiding zou hierin bestaan, dat volgens Japanse berichten Chinese troepen twee maal op Japanners hebben geschoten. In alle geval is de hoofdstad Peiping in staat van beleg en hebben Japanse troepen posten geplaatst voor alle zaken en woningen van Japanners aldaar.

In de reeds jaren bestaande anthithese tussen Joden en Arabieren in Palestina, meent Engeland dezer dagen een oplossing te hebben gevonden in een verdeling van 't land. De kuststreek is voor de Joden, de landzijde is voor de Arabieren en daartussen in ligt het Engels mandaatgebied. Erg ingenomen is men niet met dit Engelse voorstel aan geen van beide zijden, daar in 1915 Engeland het land beloofd had aan de Arabieren en twee jaren later aan de Joden; maar met enkele oorlogsschepen aan de kust en zwaar bewapende troepen in het land heeft Engeland toch zijn wil doorgezet.

De Pauselijke staatssecretaris Kardinaal Pacelli zal binnenkort een officieel bezoek brengen aan de Franse regering, waarbij de Kardinaal tevens het Vaticaans paviljoen op de wereldtentoonstelling zal openen en een bezoek zal brengen aan Lisieux voor de feestelijkheden ter ere van de H. Theresia.

Het schijnt verders, dat er momenteel gespannen verhoudingen bestaan tussen Oostenrijk en Duitsland in zake het Nationaal Socialisme.

Enkele weken geleden hebben we reeds geschreven over een proces tegen de plegers van een moordaanslag op Schussnigg; onze lezers weten dat ook Dollfuss op lage wijze door Nazis is vermoord en men begrijpt dus dat de Oostenrijkse regering met dergelijk gepeupel voorzichtig is. Duitsland echter ziet, heel begrijpelijk, niet gaarne dit muilkorven van het nationaal-socialisme en ofschoon het in de laatste jaren telkens de handen weer terugtrok van Oostenrijk om Italie, heeft de Duitse regering thans de stoute schoenen aangetrokken en aan Schussnigg de eis gesteld om 4 Nazis in de regering te nemen, anders zal Duitsland niet langer instaan voor het wroeten der Nazi-beweging in Oostenrijk.

We hopen dat Schussnigg flink op deze aanmatiging zal weten te antwoorden en krachtig paal en perk zal weten te stellen aan dergelijke Duitse methodes. Het is al erg genoeg, dat in Nazidonie overal de grootste tirannie en willekeur heersen kan.

We lazen er dezer dagen weer een staaltje van. De Duitse jeugdleider (de knaap is nog geen dertig jaar) Baldur von Schirag (van huis uit heeft de man een heel burgerlijk naampje) heeft bepaald dat geen enkel lid van de Hitlerjugend zonder permmissie een reis naar het buitenland maken mag; want in die andere landen zou dat Duitse kind wel eens iets kunnen zien wat zijn geloof aan het Nationaal Socialisme in twijfel zou brengen!!!

Is het niet diep treurig?

Maar niet alleen treurig, ook infaam gemeen is het Duitse Nationaal Socialisme.

We weten hoe op de redevoering van Minister Goebbels tegen de geestelijkheid de Duitse bisschoppen met de officiële cijfers gekomen: Er zijn 21.461 wereldgeestelijken in Duitsland. 49 hiervan zijn bij de processen betrokken. 21 zijn veroordeeld. Bij 28 is het proces nog niet afgelopen.

Dan zijn er 4174 ordepriesters. Hiervan zijn 9 bij de processen betrokken. Een is veroordeeld. Bij 8 is het proces nog niet geëindigd.

In het geheel zijn er in Duitsland dus 25.635 priesters, waarvan 58 bij de processen zijn betrokken, d.i. nog niet ¼%.

Dit zijn de officiële cijfers. Minister Goebbels noemde geen enkel cijfer, maar generaliseerde. En wat was zijn antwoord op deze cijfers van de bisschoppen? De minister van propaganda heeft verboden aan de Duitse bladen, ook de katholieke, zelfs de officiële bisschoppelijke kerkbladen, om deze cijfers van de bisschoppen te publiceren.

Waarop de bisschoppen ze daarop openlijk van de kansel hebben afgekondigd.

Hier proeft men de infame laagheid van het Duitse systeem.

Intussen binnen de Duitse grenzen moeten helaas de Duitsers deze machtswellust van de satanische leiders nog dulden.

Maar de beschaafde wereld buiten de Duitse grenzen, zal het morele vonnis van het Derde Rijk hier vellen. En het Derde Rijk aan de minachting der wereld prijs geven.

BUITENLAND.

KERKVERVOLGING IN HET DERDE RIJK.

„Liever gefusilleerd als geestelijk afgemaakt."

Pater Ruprecht Mayer die vroeger met Hitler tesamen op vergaderingen sprak tegen het Bolsjewisme is thans het zwijgen opgelegd.

In de laatste dagen hebben zich rond den beroemden kanselredenaar Pater Ruprecht Mayer S.J. dingen afgespeeld, waaruit duidelijk blijkt welk een verwoede kerkvervolging er over Duitsland is losgebroken, aldus meldt men uit Munchen aan het K. W. P.

Pater Ruprecht Mayer, die als aalmoezenier tijdens de grote wereldoorlog in hoog aanzien stond en die begiftigd is met het IJzeren Kruis eerste en tweede klasse en zwaar verminkt van het front terugkeerde, (zijn ene been werd weggeschoten, zodat Pater Mayer thans een kunstbeen draagt en slechts met moeite voortstrompelt) heeft altijd gegolden als een der felste bestrijders van het Bolsjewisme. In de dagen van de bloedige tyrannie van de beruchte communist Kurt Eisner, heeft pater Mayer herhaalde malen met Hitler op volksvergaderingen het woord gevoerd tegen het Bolsjewisme. Bij zijn zilveren priesterfeest mocht deze onvermoeide strijder dan ook van Hitler zelf een eigenhandig geschreven gelukwens ontvangen. En deze verdienstelijke oorlogsinvalide is thans het zwijgen opgelegd. Pater Ruprecht Mayer predikte iedere dag, soms twee tot driemaal in verschillende parochies der stad, over de gevaren die het katholicisme in het Derde Rijk bedreigen. Na de beruchte rede van Minister Goebbels had de pater Mayer openlijk geprotesteerd tegen de groffen laster die door de afvallige katholiek dr. Goebbels aan het adres der katholieke kerk was gericht. Dat is hem noodlottig geworden, want onmiddellijk daarop volgde zijn arrestatie en thans, na zijn vrijlating is Pater Mayer het zwijgen opgelegd. Reeds in zijn laatste predicatie had pater Mayer er de aandacht op gevestigd dat een dergelijk verbod tegen hem zou worden uitgevaardigd. Pater Mayer zeide dat het niet zo erg voor een priester is, en dat de uitwerking op het volk ook niet zo verschrikkelijk is, wanneer, zoals in Spanje, gebeurt, priesters worden doodgeschoten, dan wanneer zijn eer door het slijk wordt gehaald en hij geestelijk wordt afgemaakt.

Het is thans de vraag, wat zijn oudmedestrijder Rijkskanselier Hitler, hierover zal zeggen.

Heldenmoed der Katholieken in Madrid.

Men meldt uit Rome:

De Vicaris-Generaal van Madrid die onlangs in Rome is gearriveerd om weldra naar Spanje te vertrekken, waar hij als aalmoezenier in het leger van Franco te werk gesteld zal worden, heeft aan een Redacteur van de „Catholic Herald" enkele belangrijke mededelingen gedaan over de heldenmoed waarmede de Spaanse Katholieken in Madrid hun geloof beleven.

Deze geestelijke is in het bezit van een pas van een der Zuid Amerikaanse Republieken, zodat hij in het geheim zijn H. Bediening kon uitoefenen, ofschoon hij echter steeds in doodsgevaar verkeerde.

In Madrid zijn op het ogenblik meer als 1000 Religieusen en Katholieke meisjes werkzaam, waarvan een gedeelte zelfs dienst genomen heeft bij de militie om het godsdienstig leven onder de bevolking levendig te houden. Zij spreken onderling een geheime taal en brengen in het geheim het Allerheiligste naar zieken en stervenden.

In Madrid zijn in totaal nog 30 priesters in Madrid werkzaam. De H. Mis wordt in zeer verkorte vorm opgedragen en beperkt zich alleen tot de wezenlijke delen. Offerande, Consecratie en Communie. Het dragen van kerkelijke gewaden is absoluut uitgesloten, terwijl als liturgische voorwerpen gewone gebruiksartikelen uit het dagelijkse leven worden aangewend.

De bevolking lijdt groot gebrek. Iedere dag komt er wel een transport levensmiddelen uit Valencia in de Spaanse hoofdstad, doch deze zijn op de eerste plaats bestemd voor de Internationale Brigade.

DE FILMSTER LENI RIEFENSTAHL IN ONGENADE.

Wat in Duitsland mogelijk is.

Leni Riefenstahl de eerste vrouw uit het Derde Rijk, aldus vertelt de Paris Soir, is plotseling in ongenade gevallen. Men zal zich nog herinneren, hoe zij in de afgelopen zomer tijdens de Olympische spelen en bij de Rijkspartijdag in Neurenberg haar triomfen vierde en hoe zij een der vrouwen was die de bijzondere vriendschap van de Führer mocht genieten.

Reeds geruime tijd was zij belast met de verzorging van de officiële filmopnamen en ongeveer een jaar geleden mocht zij haar intrek nemen in de Rijkskanselarij, dichtbij de particuliere vertrekken van Adolf Hitler.

En thans opeens een publiek schandaal nu deze blonde vrouw plotseling van het voetstuk, waarop de sympathie van de Führer en het enthousiasme van het volk haar geplaatst hadden, naar beneden is gehaald.

De avond bij Frick.

In de weelderige vertrekken van de Minister van Binnenl. Zaken bewogen zich in avondtoiletten de meest vooraanstaande figuren van het Derde Rijk. Plotseling weerklonk de schrille stem van dr. Goebbels. „Ik moet deze partij verlaten, er is iemand in ons midden die geen Arische is."

Er viel plotseling een grote stilte. De dansende paren gingen uiteen. Er moest wel iets buitengewoon ernstigs gebeurd zijn. En na het moment van pijnlijke stilte vervolgde dr. Goebbels:

„Ik heb bij me de documenten waaruit blijkt, dat Mejuffrouw Leni Riefenstahl Joodse voorouders heeft gehad."

Dr. Goebbels praatte weer gewoon verder tegen zijn vrienden, alsof er niets gebeurd was en de muziek die een ogenblik gezwegen had begon weer opnieuw, terwijl dr. Frick Leni Riefenstahl terzijde nam en haar verzocht onmiddellijk zijn woning te verlaten. De filmster die nog geheel overstuur was tengevolge van de plotselinge gebeurtenissen die haar waren overvallen. volgde het bevel op zonder de minste weerstand te bieden. Maar de beker der ongenade was, nog niet vol. Voor de deur van haar kamer vond zij al haar meubels, die op een wagen werden geladen en omgeven door een afd. van de S.S. naar het dichtsbijzijnde hotel werden vervoerd:

„U is niet meer bevoegd om deze vertrekken te betreden" waren de laatste woorden die in de Rijkskanselarij tot haar gesproken waren.

De grote sensatie.

Als een lopend vuurtje ging het gerucht door Berlijn dat Leni Riefenstahl in ongenade was gevallen.

Waarom? Hoezo? Was het dan toch mogelijk?

De reden, die door dr. Goebbels werd opgegeven, werd door niemand juist geacht.

Men kan zo maar niet opeens de afstamming van een beroemde vrouw als Leni Riefenstahl plotseling ontdekken. Er werden duizenden veronderstellingen gemaakt. De meest waarschijnlijke is wel dat toneelregisseur Gustave Gruendgens een campagne tegen deze filmster heeft ontketend en dat hij in zijn opzet volkomen is geslaagd. Guseave Gruend-Duitse Theaters had vaak genoeg zijn ongenoegen te kennen gegeven over de al te grote invloed van Leni Riefenstahl in de Duitse filmwereld.

De filmster zelf is op het ogenblik pijnlijk getroffen door deze vernedering. Zij heeft echter reeds nieuwe aanbiedingen gekregen uit Hollywood. Maar dr. Goebbels zal haar blijven achtervolgen en weigeren om haar een paspoort te verlenen.

Waarschuwing.

De Koloniaal Ontvanger waarschuwt hierbij de gezamenlijke belastingschuldigen wegens Grond- en Gebruiksbelasting over 1937, dat het twee vierde gedeelte van genoemde belasting invorderbaar is geworden op 30 Juni 1937 en verzoekt hen, ieder voor zooveel hem betreft, de betaling daarvan zoo spoedig mogelijk te zijnen kantore te doen.

Curaçao, den 7n. Juli 1937.

Lijst van binnenkomende schepen over Juli 1937.

10.	Ned.	Atlas	Maracaibo	Maracaibo
10.	„	Breda	Amsterdam	Cristobal
11.	„	Oranje-Nassau	New York	P. Cabello
11.	„	El Libertador	Maracaibo, Aruba	Aruba, Maracaibo
11.	Amk.	Falcon	New York	Maracaibo
11.	„	Lara	Maracaibo	New York
12.	Eng.	Tamaroa	Jamaica	Southampton
13.	Ned.	Midas	Bonaire	Bonaire
14.	„	Helder	Cristobal	Liverpool
14.	„	Venezuela	Europa	Colombia
14.	„	Irene	Haiti	Haiti
14.	Duitsch	Patricia	P. Colombia	P. Cabello

NEDERLAND.

De Osservatore over de Verkiezingen.

De Osservatore Romano wijdde een uitvoerig artikel aan de uitslag der verkiezingen in Nederland, waaraan het blad grote betekenis toekent.

Vooral stelt de Osservatore in het licht, dat het geen zin heeft te zeggen, dat de politieke strijd in Nederland gegrond was op het dilemma: Communisme of Nationaal-Socialisme.

Dit gebruikelijke cliché, aldus het blad, steunt op een manicheïstische beschouwing van de politieke strijd en is in Nederland volkomen zinloos: Het extremisme van rechts en dat van links betekent voor Nederland een even luidruchtige als negligeable factor."

Verder merkt het Vaticaanse blad op, dat het Nederlandse Nationaal-Socialisme belangrijk verschilt van het Italiaanse fascisme en dat het veeleer grote overeenkomst heeft met het Duitse Nationaal-Socialisme, ook in de kwestie van heidense levensopvatting, die door de encycliek „Mit brennender Sorge" door de H. Vader werd veroordeeld.

Na de resultaten van de verkiezing te hebben weergegeven die een vrijwaring van experimenten waarborgt en gezinspeeld te hebben op de ernstige vraagstukken (gouden standaard, vrijhandel en koloniaal bestuur), die de partijen kunnen verdelen, vervolgt het Vaticaanse orgaan:

„Hoe de regeringspolitiek zich onder de druk van de onmiddellijke vraagstukken van de dag ook zal oriënteren, in elk geval moet men wijzen op dit voorbeeld van waardigheid, evenwicht en toewijding aan het landsbelang, dat de geweldige katholieke kiezersmassa heeft gegeven.

De katholieke partij is een van de veilige bolwerken voor de stabilisatie van het politieke leven in Nederland en voor het behoud van de democratie. De kracht van deze partij heeft bestaan en moet blijven bestaan in haar eenheid.

Elk meningsverschil dat niet in de boezem van de partij heeft een oplossing zou vinden, zou haar leven bedreigen. Daarentegen zal een steeds rijper begrip van de huidige problemen, d.w.z. van de strijd tegen het communisme en van de herziening van het parlementaire systeem, om dit meer aan de behoeften van het land aan te passen, de politieke organisatie der katholieken nog sterker maken. De practische uitkomsten van het werk der katholieke partij bewijzen nog eens te meer de deugdelijkheid en de waarde van de kerkelijke opvatting van het sociale leven."

Dr. Colijn als een gevoelig mens.

Zoals indertijd reeds is medegedeeld hebben de leden van het Kabinet Colijn de premier een afscheidsdiner aangeboden in het Kurhaushotel te Scheveningen.

De Haagse briefschrijver van De Tijd verhaalt hieromtrent het volgende incident:

Minister van Schaik, zo vertelde men mij, heeft de dis geopend met een gevoelig woord, waarin ook de vier ministers, die in het Kabinet ontijdig hebben moeten verlaten, Verschuur, Steenberghe, wijlen Kalff en Marchant, vriendelijk werden herdacht. Dr. Colijn vroeg verlof, om op het woord van de vicevoorzitter van de Ministerraad eerst aan het eind van de dis te mogen antwoorden. En toen de leider van het Kabinet zich de taak ging kwijten en zijn gedachten weiden liet over hetgeen hij vier jaar lang met zijn ambtgenoten allemaal heeft beleefd, moet de ontroering hem zo overmeesterd hebben, dat hij zijn toespraak halverwege heeft moeten beëindigen.

De briefschrijver voegt hieraan het volgende toe:

„Ik ben het, met vele Katholieken, vaak niet eens geweest met de politiek, die de heer Colijn in de laatste jaren heeft gevoerd. Maar er zijn lieden, die hem koud en gevoelloos noemen, lieden, die hem misschien nooit gezien hebben, laat staan: gehoord of gesproken. Voor dezulken is het misschien goed, dat ik in deze brief dit document humain heb ingevoegd."

R. K. KERKEN.

Parochiekerk Otrobanda:

4.45 v.m. H. Mis.
7 v.m. H. Mis (Kindermis)
8.30 v.m. Hoogmis met Holl. Preek.
7 n.m. Lof
Iedere Woensdagavond 7 uur Jongens-congregatie met Holl. Preek.

Parochiekerk Pietermaai:

4.30 v.m. H. Mis.
6 v.m. H. Mis.
7.30 v.m. H. Mis. (kindermis, niet voor volwassenen)
8.30 v.m Hoogmis.
6.30 n.m. Lof.
Iedere Woensdagavond 7 uur Jongens-congregatie.

Parochiekerk San Mateo:

4.45 v.m. H. Mis.
7 v.m. H. Mis (Kindermis)
9 v.m. Hoogmis.
7 n.m. Lof.
Iedere Woensdagavond 7 uur Jongens-congregatie met Holl. Preek.

Isla kerk Asiento:

5 v.m. H. Mis.
8.15 v.m. Hoogmis.

Parochiekerk Groot Kwartier:

5 uur H. Mis.
8.15 v.m. Hoogmis.
7.— n.m. Lof.

In alle kerken gelegenheid tot Biechten: iedere Zaterdag van 4 tot 8 uur n.m.; en daags voor iedere grote feestdag.

MODERNE DUITSE KRANTENLECTUUR.

„Een tartende uitdaging voor de Limburgse bevolking."

Het bestuur van de Limb. R.K. Werkliedenbond heeft zich met het volgend schrijven tot de Raad van Ministers gewend:

Dagelijks worden in Nederland — en met name in Limburg — duizenden kranten ingevoerd.

De inhoud dezer bladen is de laatste tijd dikwijls van dien aard, dat zeer vele Katholieke Nederlanders in Limburg daardoor in hun heiligste gevoelens worden gekrenkt, omdat meermalen — zoals bijv. in de in al deze kranten als antwoord aan Kardinaal Mundelein afgedrukte redevoering van de heer Goebbels — op niet nader te kwalificeren wijze wordt gesuggereerd, dat de Katholieke geestelijkheid diep bedorven zou zijn. Daarbij wordt over zgn. zedelijkheidsprocessen e.d. in deze bladen geschreven op een manier, die, op zijn zachtst uitgedrukt, volgens Nederlandse begrippen zeer aanstotelijk is voor eerbaarheid en goed fatsoen.

Niet alleen wordt door de lezers dezer bladen — meestal buitenlanders — somwijlen op grievende wijze de aanstootgevende inhoud aan Katholieke Nederlanders, zelfs aan jeugdige personen, meegedeeld, maar het gebeurt zelfs, dat deze kranten met de voor de katholieken meest vetgedrukte koppen voor de vensters worden opgehangen, opdat zij door alle voorbijgangers, zelfs door kinderen, zouden kunnen gelezen worden.

Een groot gedeelte van onze Limburgse bevolking kan hierin niet anders zien dan een tartende uitdaging. De verontwaardiging hierover, vooral bij de Katholieke arbeiders, wordt met de dag groter al heeft ze zich tot nu toe alleen in woorden geuit.

Velen kunnen niet begrijpen, waarom straffeloos geduld moet worden dat buitenlandse scribenten ons, Katholieke Nederlanders, in ons eigen land komen grieven en honen, waarom geen paal en perk wordt gesteld aan deze bedreiging van de zedelijkheid der jeugd.

Daarom vragen wij U met alle aandrang de meest doeltreffende maatregelen te willen nemen om ons volk en onze jeugd te beveiligen tegen dergelijke misleidende en verbitteringwekkende lectuur."

De Heer en Mevrouw
Dr. C. Süthoff
geven met innig leedwezen kennis van het plotseling overlijden van hun behuwdzoon
MR. H. G. VRIJBURG
Advocaat en Procureur te Medan N.O.I.
Epe, Gelderland,
7 Juli 1937.

CURACAO.

Benoemingen.

Door Z.H. Exc. Mgr. P. I. Verriet is de Wel Eerw. Pater A. Volk benoemd tot geestelijk adviseur van de Sceom (R.K. Kantoor- en winkelbediendenver.), van de R.K. Onderwijzersbond Don Bosco, van de Ver. der Katholieke leerl. der Ambachtschool, alsmede tot assistent aalmoezenier van de R.K. Padvinders.

Luchtpost.

Van de Postdirecteur op Curaçao ontvingen we de volgende mededeling, dat ingevolge ene met de Nederl. Postadministratie aangegane overeenkomst thans luchtpostbrieven en briefkaarten naar Nederlands Indië over Nederland kunnen worden verzonden, volledig gefrankeerd met Curaçaose frankeerzegels. Het port Nederland — Indië is vastgesteld op 10 cent per enkele briefkaart en voor brieven op 12½ cent per 10 gram of gedeelte van 10 gram, welk port verschuldigd is boven het gewone port Curaçao — Indië, hetwelk bedraagt 5 cent per enkele briefkaart en voor brieven 6 cent voor een gewicht tot en met 20 gram en voorts voor elk volgend gewicht van 20 gram of gedeelte van 20 gram 5 cent.

Voor de verzending van een brief naar Nederlands Indië zal derhalve in den vervolge verschuldigd zijn:

a. bij verzending per gewone mail 6 cent voor de eerste 20 gram en voorts 5 cent voor elk volgend gewicht van 20 gram of gedeelte van gram.
b. bij verzending van Curaçao naar Nederland per gewone mail en verder van Nederland naar Indie per luchtpost het onder a vermelde port, vermeerderd met 12½ cent voor elk gewicht van 10 gram of gedeelte van 10 gram;
c. bij verzending van Curaçao naar New York per luchtpost, van New York naar Nederland per gewone mail en van Nederland naar Indië per luchtpost het onder a vermelde port, vermeerderd met 40 cent voor elk gewicht van 5 gram of gedeelte van 5 gram voor het traject Curaçao — New York en 12½ cent voor elk gewicht van 10 gram of gedeelte van 10 gram voor het traject Nederland — Indië.

OFFICIELE BEKENDMAKINGEN.

Gouvernements-Secretarie.

Z.E. de Gouverneur van Curaçao heeft op een aan Z.K.H. Prins Bernhard op 29 Juni 1937 verzonden telegram luidende: „Prins Bernhard Den Haag.

Curaçao biedt Uwer Koninklijke Hoogheid eerbiedig oprechte gelukwenschen aan.

Wouters."

op diezelfde dag het volgende antwoord ontvangen:

„Gouverneur Curaçao.

Betuig Uwer Excellentie en ingezetenen hartelijk dank voor gewaardeerde gelukwenschen.

Bernhard."

De klerk G. C. St. Quast is overgeplaatst van het kantoor van de Koloniaal Ontvanger naar het Postkantoor alhier.

De klerk M. J. Huith is overgeplaatst van het Postkantoor naar het kantoor van de Koloniaal Ontvanger en gemachtigd om kwitanties voor gedane betalingen namens de Koloniaal Ontvanger te tekenen.

Aan de telefoniste op Aruba Mej. A. S. Frigerio is twee maanden verlof buiten bezwaar van den Lande verleend.

Mej. P. Dorothaal is, gedurende het aan Mej. A. S. Frigerio verleende verlof, benoemd tot telefoniste op Aruba.

De Gouvernements-Secretaris
Gronemeijer.

Mulo-examens.

Bij de laatst afgelegde M.U.L.O.-examens van 28 Juni — 3 Juli l.l. zijn geslaagd:

voor B: Mej. A. Vreugdenhil en de Heren R. K. Gresmann, J. Grasman en J. J. Ebbers;

voor A: De Dames A. de Wit, W. A. van Lindonk en de Heer H. van der Eem.

Nieuwe Kerk op Jan Doret.

Deze week is men begonnen met het bouwen van een nieuwe kerk op Jan Doret. De firma Rijsdijk en Abeen heeft het werk aangenomen.

Personalia.

Alhier overleed de bekende Koopman Alfredo Moron.

Onze deelneming aan de familie.

VERGELIJKENDE STAAT
van de op het eiland Curaçao ingeklaarde vaartuigen.

STOOMSCHEPEN

Tijdvak	Aantal	inh in M³
Juni 1937	458	2.715.133
Juni 1936	440	2.521.397
Jan. t/m Juni 1937	2609	15.976.455
Jan. t/m Juni 1936	2615	15.716.782

ZEILSCHEPEN

Tijdvak	Aantal	inh in M³
Juni 1937	134	9.812
Juni 1936	171	14.845
Jan. t/m Juni 1937	894	72.114
Jan. t/m Juni 1936	921	72.781

Zeilvaart over de maand Juni 1937.

Binnengekomen van:	
Aruba	30
Bonaire	24
Higuerote	11
La Guaira	7
Las Piedras	1
La Vela De Coro	3
Pto. Cabello	21
Pto. Padre (Cuba)	1
Rio Hacha	1
St. Eustatius	1
San Pedro (Macoris)	1
Tucacas	25
Zee	8
Totaal	134
Vertrokken naar:	
Aruba	33
Bonaire	26
Cumana	1
Guanta	2
Jacmel	7
La Guaira	16
Las Piedras	2
La Vela de Coro	10
Pampatar	6
Pto. Cabello	36
Ponce P. R.	1
Pto. Sucre	2
Rio Hacha	1
St. Martin. G.	1
Totaal	144

Tennis!

The final Welgelegen Tennis Matches will take place on Wednesday, 21st July.

According to the results of the Tournament the Competitors are as follows: WELGELEGEN CUP and Prize. Singles.: Miss A. Slockers v. Miss B. Chatlein.

2nd Prizes. Doubles:
The Misses B. Rigaud and A. Rojas v. The Misses J. Senior and M. Lei

The Parents and Relations of the Boarders are hereby invited to come and watch the Matches.

Play begins punctually at 4 o'clock.

Slordige berichtgeving naar Curaçao.

We lezen in ons Noorden:

De Amigoe di Curaçao heeft al eens eerder geklaagd over de slordige en vaak trage wijze, waarop dit Nederlands gebiedsdeel wordt verzorgd met het nieuws uit het moederland.

Ook nu met de jongste verkiezingen is het weer treurig geweest. We wezen hierboven reeds op het feit, dat het verkiezingscijfer van de Kath. Staatspartij meer dan 110.000 stemmen te laag is opgegeven, terwijl juist het kath. stemmencijfer voor dit deel van het rijk, waarin bijna uitsluitend katholieken wonen, van zeer grote betekenis is.

Op een zeer slordige wijze is te Curaçao ook de uitslag van de Eerste Kamer verkiezingen meegedeeld. Deze zijn in ons land gehouden op Donderdag 27 Mei. In de Amigoe van 29 Mei vindt men de uitslag van deze verkiezingen, maar ofschoon de volledige uitslag direct reeds bekend was, kreeg men in Curaçao een uitslag, waarbij bleek, dat slechts 47 van de 50 zetels bezet zijn. Men gaf aan Curaçao door, dat de nieuwe Eerste Kamer telt 16 kath. zetels, 12 soc. dem., 7 anti-rev., 6 christ. hist., 2 v.d. en 4 N.S.B.

In totaal zijn dit er maar 47. Wie die drie overige zetels bezetten, daar moest men in Curaçao op 29 Mei nog maar naar gissen. De Amigoe veronderstelt, dat de liberalen er 2 van hebben en de Communisten of Ds. Kersten 1.

Men had dus gewoonweg vergeten de 3 zetels van de Vrijheidsbond te seinen en had niet eens gemerkt, dat men inplaats van 50 slechts 47 zetels doorgaf.

We weten niet, aldus het blad, wie verantwoordelijk is voor deze berichtgeving van Nederland naar Curaçao. Maar dat de voorlichting van dit belangrijk Nederlands gebiedsdeel door het Moederland, meer dan ergerlijk is, dat staat toch wel vast.

Bazar Emmastad.

Eergisterenavond had in de Schroederschool de plechtige opening plaats van de Bazar ten bate van een protestante Kerk op de Isla.

De opening geschiedde door Ds. W. J. van Lindonk, in tegenwoordigheid van Gouverneur G. J. J. Wouters en familie.

Hedenavond is het de laatste avond.

K R O

Wereldprogramma
Via P.C.J. Golflengte 31.28
19.24 — 20.24 uur Curaçaotijd.
Zondag, 11 Juli 1937.

1. Gramofoonmuziek.
2. De Kunst in Nederland door H. Walstra
3. Gramofoonmuziek.
4. De Wereld in Vogelvlucht, door Paul de Waart.
5. Van en Voor de Missiepost.
6. Vaderlandse Kroniek.

Koloniale Uitzending van de K.R.O.
Via de P. H. I. op Golflengte 25.57 M.
Van 9—10 uur Curaçaotijd.

1. Mars.
2. De Film in Nederland door A. van Domburg
3. Gramofoonmuziek.
4. De Wereld in Vogelvlucht, door Paul de Waart.
5. Van en Voor de Missiepost.
6. Vaderlandse Kroniek.

Ontvreemd.

Door de 24-jarige S. is aangifte gedaan, dat uit een hem toebehorende koffer, staande in zijn woning, een bedrag van vijftig gulden is ontvreemd.

De Politie heeft deze zaak in onderzoek.

Diefstal.

Als verdacht van diefstal, in dienstbetrekking, is door de Politie aangehouden de 19-jarige dienstbode B. Zij is voor onderzoek aan het Hoofdbureau van Politie in bewaring gesteld.

Diefstal.

Als verdacht van diefstal van vijftig gulden, ten nadele van een zekere F., is door de Politie aangehouden de 31-jarige M. Hij is voor onderzoek in bewaring gesteld.

Brand.

Op Maandag j.l. is door onvoorzichtigheid van de Chinees D.U.W. een begin van brand ontstaan in perceel De Ruyterkade No. 11a alhier, in welk perceel gevestigd is het restaurant van de 45-jarige Chinees W. C. P. Deze brand is door de brandweer geblust met een handschuim-blusapparaat. Tegen eerstvermelde Chinees wordt proces-verbaal opgemaakt.

De Kruisvaarders van St. Jan en het Curaçaose werkkamp.

Zoals onze lezers weten, is enkele maanden geleden Overste van de Corput hier op Curaçao geweest, voor het ontwerpen van de plannen voor het Katholieke Werkkamp alhier.

We lezen in de Res. bode daarover het volgende:

„Na de schooljaren volgt de jeugd in Curaçao in de regel 't Mulo-onderwijs of bezoekt de ambachtschool en vindt dan op 20-jarige leeftijd een levenspositie.

Vanzelfsprekend beschikken niet allen voldoende intellect of zijn niet financieel krachtig genoeg om dit onderwijs te kunnen volgen. Dit stelt het gouvernement voor een vraagstuk, dat nodig oplossing behoeft. Deze jongens van 14 tot 20 jaar kunnen n.l. geen werk krijgen en maken daardoor een zeer moeilijke periode door. Daarbij heeft onder deze jeugd een mentaliteit post gevat, dat zij met de school ook de kerk moet verlaten. Velen, die tijdens hun schooljaren voorbeeldige katholieken zijn, worden daarna geruime tijd niet meer in de kerk gezien.

Naast de Gouverneur baart deze toestand dus ook grote zorg aan de geestelijke overheid en in het bijzonder aan de Bisschop, Mgr. P. I. H. Verriet O.P.

Naar een oplossing van dit vraagstuk werd dan ook gezocht. Ze werd gevonden in de vorm van een werkkamp. Oorspronkelijk dacht men de leiding hiervan te geven in handen van leken, doch juist in die dagen kwam Mgr. Verriet in nauwe relatie met het werk van de Kruisvaarders van St. Jan, wier zetel te Rijswijk (Z.H.) is gevestigd.

Telegrafisch verzocht hij de algemeen Overste, C. J. M. v.d. Corput, naar Curaçao te komen om zijn plannen met hem te bespreken en dit belangrijke Missiewerk op zich te nemen.

Voor de algemeen Overste was het aanvankelijk moeilijk op dit verzoek een beslissing te nemen daar dergelijke verzoeken reeds uit alle delen van de wereld zijn gekomen en het aantal Broeders, dat deze jonge congregatie telt, voor dit werk te gering is.

Verschillende omstandigheden deden Overste v.d. Corput echter beslissen aan het verzoek gevolg te geven en de mogelijkheid van buitenlands Missie-werk te bestuderen.

Een reis van twee maanden heeft hij naar Curaçao gemaakt en daar ongeveer 20 dagen besprekingen gevoerd."

Het gehele jeugdwerk in handen der Kruisvaarders.

Weer in de stichting „Ora et labora", te Rijswijk teruggekeerd, heeft de Overste v.d. Corput aan het blad een en ander over de plannen meegedeeld.

„Mgr. Verriet O.P. droeg de Kruisvaarders niet alleen de zelfstandige leiding van het werkkamp op, doch in de toekomst, wanneer voldoende krachten beschikbaar zullen zijn ook het gehele jeugdwerk, dat thans nog in de kinderschoenen staat. Er bestaan nog slechts twee organisaties, nl. de padvinders en de jonge werkman.

Het werkkamp zal worden ondergebracht in een ter beschikking van de Kruisvaarders gestelde plantage, groot 500 H.A. met een groot landhuis. Het landhuis zal moeten worden gerestaureerd, daarnaast zullen een nieuwe kapel en enige andere gebouwen moeten worden opgetrokken. De jongens van 14 jaar zullen intern worden opgenomen. Bij hen zal regelmatig werken en tucht aangekweekt worden, terwijl natuurlijk ook de geestelijke zorg van groot belang zal zijn. Men hoopt op deze wijze deze jeugd voor kerk en maatschappij te bewaren en van hen goede krachten voor de toekomst te maken.

De plantage ligt enige K.M. buiten Willemstad en zal in October door een viertal Eerw. Broeders worden betrokken. Een drietal maanden zullen zij besteden aan de laatste voorbereidingen en hun studies van de Papiamentse taal voltooien, waarna in Januari van het volgend jaar dan de officiële opening door Mgr. Verriet volgt.

Hoewel de voertaal in het werkkamp de Nederlandse zal zijn is het natuurlijk ook noodzakelijk dat de Broeders de taal der jongens kennen.

De financiële grondslag.

Tijdens zijn verblijf op Curaçao heeft de algemeen Overste ook onderhandelingen gevoerd met de Gouverneur Z. Exc. Wouters, die de komst van de Kruisvaarders naar Curaçao ten zeerste toejuichte. Hierdoor kon hij het probleem der jeugdwerkloosheid oplossen. Hij zegde dan ook alle medewerking toe.

Een subsidie-regeling is ontworpen, volgens welke het werkkamp per dag en per jongen zal worden gesteund. Hierdoor is de financiële grondslag verzekerd, terwijl natuurlijk de uitgaven, welke voor de geestelijke verzorging als het bouwen van een kapel etc. nodig zijn, uit particuliere bron moeten komen.

De algemeen Overste was enthousiast over deze eerste buitenlandse Missie, waarvan hij de beste verwachtingen heeft. De voorbereiding is dan ook tot in de finesses geschied en de kennismaking van de Overste v.d. Corput met de toekomstige leerlingen wekte ook hooggespannen verwachtingen."

Verwachte Toeristenschepen.

Rotterdam	26 Sept. '37
Rotterdam	10 Oct. '37
Rotterdam (rond Z. Am.)	31 Mrt. '38
Reliance (van Europa)	22 Dec. '37
Kungsholm	15 Jan. '38
Kungsholm	5 Feb. '38
Kungsholm	26 Feb. '38
Kungsholm	2 Apr. '38
Kungsholm	19 Mrt. '38
Georgic	4 Feb. '38
Georgic	25 Feb. '38
Georgic	17 Mrt. '38
Georgic	3 Apr. '38
Gen. von Steuben (v. Eur.)	30 Jan. '38
Paris	7 Mrt. '38
Wilwau Kee	1 Feb. '38
New York	7 Feb. '38
New York	27 Feb. '38
Veendam (uit N. rl.)	23 Jan. '38
Veendam (uit N. Orl.)	14 Feb. '38
Veendam (uit N. Orl.)	23 Jan '38
Britannic	14 Feb. '38
Brittanic	7 Mrt. '38
Brittanic	27 Mrt. '38

ss. „Venezuela".

Met het ss. „Venezuela", dat onvoorziene omstandigheden voorbehouden 15 Juli te Curaçao zal arriveren, zullen o.a. de volgende passagiers alhier aankomen:

Mr. S. F. van Kekum, Mrs. H. M. van Kekum, Miss A. C. van Kekum, Mr. A. Martijn, Mr. E. H. Reinwater, Mr. M. J. Voncken, Mrs. G. M. Voncken, Mr. R. M. Voncken, Miss M. Voncken, Mrs. E. Dijkhoffz, Mr. A. B. Dijkhoffz, Mr. J. H. Dijkhoffz, Mr. C. Faber, Mr. H. H. F. J. Meyers, Mr. J. H. P. van Huizen, Miss C. T. Pastoor, Mr. J. P. van Duffelen Verwoerd, Mr. J. N. Liphuizen, Mr. D. J. van Haalen, Mevr. N. Gerstenbluth, Miss G. J. Gerstenbluth, Miss F. Gerstenbluth, Miss T. Altneu.

DE WERELD IN VOGELVLUCHT.

Overgenomen uit „Boletin Comercial" en „Beurs- & Nieuwsberichten"

In de wateren van Burma is het wrak gevonden van het toestel, waarmede Kingford Smith op 8 Nov. '35 in zee viel.

De vrouw van Litwinoff, is, op beschuldigingen van haar eigen man, in ongenade gevallen en door Lenin verbannen. Lenin verleende onmiddellijk echtscheiding.

De Ver. Staten worden momenteel getroffen door een hitte golf.

UIT NEDERLAND.

Uit Genève wordt gemeld dat de Nederlandse deskundige in het financiële comité van de Volkenbond, de Heer C. Termeulen ontslag aangevraagd heeft, op grond van het feit dat de mogelijkheden om nuttig arbeid te verrichten sterk verminderd zijn.

De 23ste dampartij tussen Raichenbach en Springer om het wereldkampioenschap werd remise, zodat Raichenbach met 25 tegen 21 partijen in het voordeel is.

De Minister van Waterstaat keurde het ontwerp goed voor de bouw van een verkeerstunnel onder het Noordzeekanaal, nabij Velzen.

Volgens een gepubliceerd overzicht van de Nederlandse handelsbalans bedroeg de uitvoer in Juni 1937 ten opzichte van die van 1936 95 tegen 53 millioen gulden. De invoer steeg van 77 tot 140 millioen gulden. In het tijdvak Januari — Juni 1937 bedroeg de uitvoer 533 mm. tegen 316 in hetzelfde tijdvak in 1936; de invoer was voor 1937 mm. tegen 456 mm.

Naar Aneta verneemt, zal het departement van algemene zaken, dat thans ingesteld zal worden en dat onder de Minister President zal komen, de volgende zaken omvatten: Begrotingshoofdstukken 1 en 2, presidentschap van de kamers, het vice-presidentschap, lidmaatschap en personeel van de Raad van State en de algemene rekenkamer. Voorts adelszaken. Wapens en ridderorden en de regeringspersdienst. Hoewel de regeringspersdienst naar Algemene Zaken overgaat, blijft het bureau van deze afdeling gevestigd in het gebouw van het departement voor Buitenlandse Zaken.

Prins Bernhard liet zich in het psychotechnisch laboratorium keuren voor de vaardigheidsproef als autobestuurder. De Prins onderging met volledig succes alle proeven, die ieder ander in dit geval ondergaan moet.

Naar Aneta verneemt zal Minister Steenberghe 5 Augustus de fabriek van de AKU te Arnhem in bedrijf stellen, waar wol uit ondermelk vervaardigd wordt.

Te Den Haag had de herdenking plaats dat de brigade grenadiers en jagers 108 jaar geleden werd opgericht. Prins Bernhard woonde het troependéfilé bij. Later bood Kolonel van der Bent voor het front van de troepen Prins Bernhard de sabel aan, die Koning Willem III als Kolonel van de grenadiers had gedragen. Daarop bood Prins Bernhard namens H.M. de Koningin een schilderij van Willem III aan, dat in het museum gehangen zal worden. De Prins legde een palmtak aan de voet van het monument, ter nagedachtenis van de bij Brussel gevallen grenadiers.

MUFTI IN PALESTINA. De Mufti in Palestina, Leider van de Mohammedanen in het Heilig Land, wordt hier gehuldigd door zijn geloofsgenoten. In dit seizoen eren zij hun profeten en dat trekt vele pelgrims uit alle delen van de wereld.

SPORT-RUBRIEK
Officiële Mededelingen
VAN
"De Curaçaose Voetbalbond."

WEDSTRIJD-UITSLAGEN.
Zondag, 4 Juli 1937.

Volharding — Hollandia	3—1
J. Holland — R.C.C.	2—1
Scherph. — Asiento	5—2
Feyenoord — J. Curaçao	2—0

COMPETITIE-STAND

A-klasse	gesp.	gew.	gel.	verl.	doelpunten		punten	gem.
Volharding	7	6	1	0	12	3	13	1.85
Jong Holland	6	3	2	1	12	8	8	1.33
Scherpenheuvel	7	4	1	2	19	8	9	1.28
S.U.B.T.	6	3	1	2	9	5	7	1.16
R.C.C.	7	3	1	3	6	6	7	1.—
Hollandia	6	2	0	4	10	12	4	0.66
Hercules	8	2	1	5	5	15	5	0.62
Asiento	5	1	1	3	7	7	3	0.60
Transvaal	6	1	0	5	4	14	2	0.33
Reserve A-Klasse	gesp.	gew.	gel.	verl.	doelpunten		punten	gem.
S.U.B.T. 2	2	2	0	0	8	2	4	2.—
R.C.C. 2	1	1	0	0	1	0	2	2.—
Volharding 2	2	11	1	0	1	0	3	1.50
Asiento 2	2	1	0	1	3	1	2	1.—
Jong Holland 2	3	1	1	1	5	3	3	1.—
Hercules 2	2	0	1	1	3	6	1	0.50
Transvaal 2	2	0	1	1	0	3	1	0.50
Scherpenheuvel 2	2	0	0	2	1	7	0	0.00
B-Klasse	gesp.	gew.	gel.	verl.	doelpunten		punten	gem.
Feyenoord	3	3	0	0	8	1	6	2.—
Atletico	2	1	1	0	5	3	3	1.50
D.C.C.	3	1	2	0	2	1	4	1.33
Jong Curaçao	3	1	1	1	6	3	3	1.—
Be Quick	2	0	2	0	3	3	2	1.—
D.D.V.O.	4	1	1	2	3	3	3	0.75
Hilversum	3	0	1	2	1	5	1	0.33
P.S.V.	2	0	0	2	1	10	0	0.00

COMPETITIE-PROGRAMMA
MUNDO NOBO

A-Klasse: B-klasse:
11 Juli : J. Holl. 1 — Hollandia 1
(F. Kranenburg)
18 Juli : S.U.B.T. 1 — R.C.C. 1
(F. Kranenburg)
25 Juli : S.U.B.T. 1 — Transvaal 1
(A. Oehlers)
1 Augs. : Volh. 1 — S.U.B.T. 1

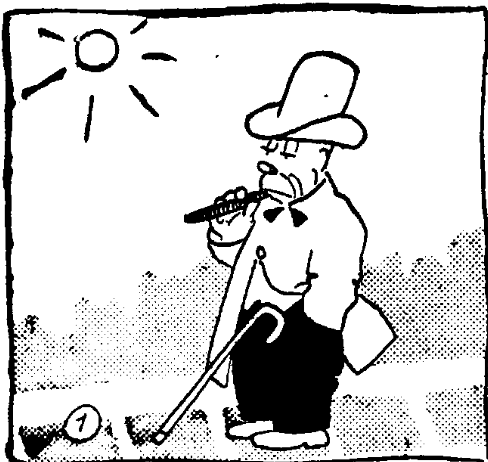
RIO CANARIO.
11 Juli : Asiento 1 — Volh. 1 (H. Elfrink) — 11 Juli : J. Curaçao — Hilversum * (A. R. Ercol)
18 Juli : Asiento 1 — Hollandia
(O. Corsica)
25 Juli : Asiento 1 — J. Holland 1
1 Augs. : Asiento 1 — R.C.C. 1

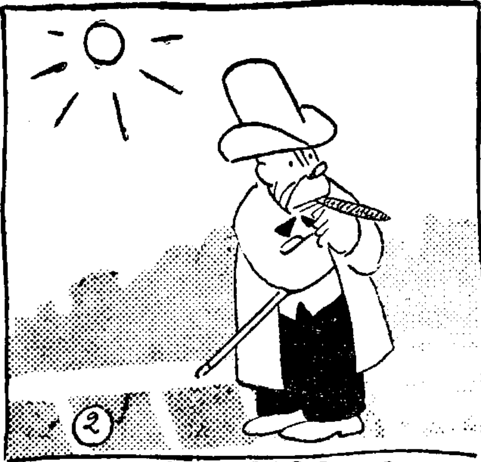
SCHERPENHEUVEL.
Res. A-klasse
11 Juli : S.U.B.T. 1 — Transvaal 1 (A. Ramos) — 11. Juli : Hercules 2 — Scherp. * (V. B. Manuel)
1 Augs. : Scherp. 1 — Transvaal 1
De met * aangegeven wedstrijden beginnen om drie uur.

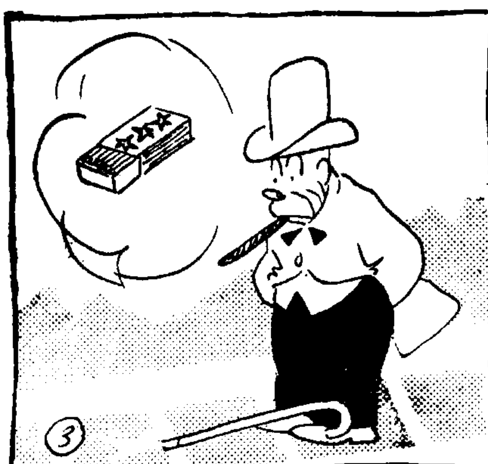
Ingeschreven als:
Gewoon lid van Volharding: J. Braumuller
Werkend lid van Volharding: A. Elizabeth en J. Lebas.

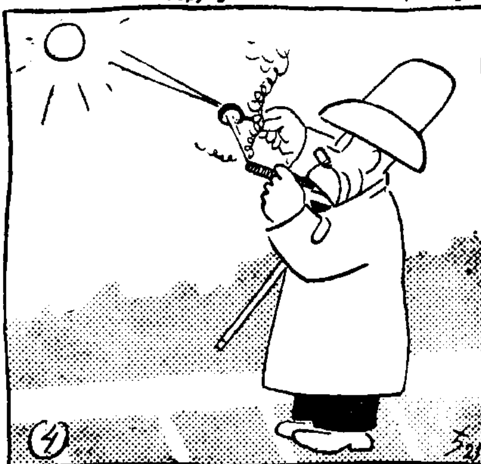
HET BESTUUR.

Alle inlichtingen, opgaven, e.d. worden gaarne verstrekt door den 1sten Secretaris-competitieleider, **de heer H. A. Dennert, Breedestraat** 181, telefoon 640.

ADAMSON HEEFT ZIJN LUCIFERS VERGETEN.

PROGRAMMA VAN DE CUROM.

Zaterdag, 10 Juli 1937.

7.00 — 8.00
Opening, Wilhelmus.
7.05 — 8.00
Operette Programma:
1. Servus, Wien
2. Deel I en II
Gezongen door Paul Hörbiger met Orkest
3. Draussen in Sievering blüht schon der Flieder
4. Frühlingsstimmen, walzer
Gezongen door Erna Sack met het Berlijns Opera Orkest
5. Querschnitt aus der Operette „Die Csardasfürstin"
6. Deel I & II
Gezongen door Peters Anders met Orkest
7. Rendez-vous bei Lehár
8. Deel I en II
Rauta Waara, sporaan, Peters Anders, tenor met Okest
9. Ouverture uit „Die Fiedermaus"
10. Deel I en II
Berlijns Philharmonisch Orkest

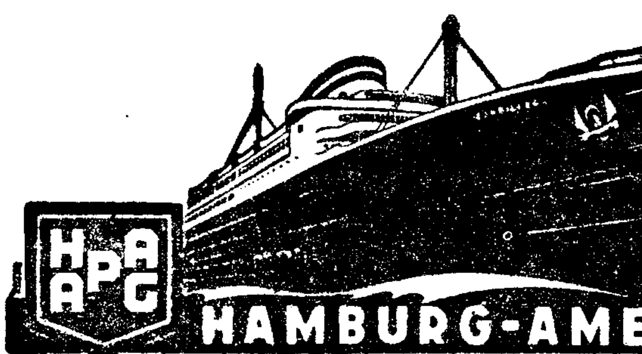
8.00 — 9.00
Dansmuziek:
1. Lullaby of Broadway, foxtrot
2. Lookie, lookie, lookie, here comes Cookie, foxtrot
Peter Kreuder en zijn Orkest
3. Chasing Shadows, foxtrot
4. I'm going shopping with you, foxtrot, Peter Kreuder en zijn Orkest
5. Champagne, tango
6. Cordobecita tango
Jazz Orkest Mascheroni
7. Puchunguita, son
8. Rumbas Cubanas, rumba
Ernesto Lecuona en zijn Cubaans Orkest
9. Fiesta Novios, foxtrot
10. Hola Margarita, foxtrot
Ted Wallace en zijn Orkest
11. Hü-o-hoh, alter Schimmel, foxtrot
12. Guanabara, foxtrot
Hans Bund en zijn Dansorkest
13. Bijou, wals
14. Die Oase, wals
Harmonica soli door Walter Pörschmann
15. White Jazz, foxtrot
16. Auf Wiederseh'n in weiten Fernen, slowfox, Heinz Wehner en zijn orkest
17. She's funny that way, foxtrot
18. Wear a hat with a silver lining, foxtrot
Ted Lewis en zijn Band

9.00 n.m.
Sluiting, Wilhelmus

Zondag, 11 Juli 1937.

11.00 — 11.05
Opening, Wilhelmus
11.05 — 13.00
Gemengd programma
1. Wals uit Coppelia, Delibas
2. Marzurka No. 3 id id.
Berlijns Phil. Orkest
3. Ged. uit Faust, Gounod
4. I & II
gez. door Michael Bohnen
5. Ged. uit Tannhouser, Wagner
6. Ged. uit Lohengrin, Wagner
7. Beroemde Spaanse Serenade, Albeniz
8. Indian Song, Dvorak, cello-soli door Gaspar Cassado
9. Klompendans, Lortzing
10. Furiant, Smetana
Berl.Philh. Orkest
11. The Glow worm
12. Narcissus
Maniatuur Concert Orkest
13. The guitars
14. The shadow of the past
gesp. door de A & P. Gypseis
15. Wenn einst auf meinen rabe
16. Entsäiging
Magyari Imre
17. Spitzentanz
18. Romanesea
Barnabas von Gezcy en zijn Orkest
19. Extase
20. Ich kuesse deine Lippen
Walter Fenske en zijn orkest
21. Piano Potpourri door Peter Kreuder
22. I & II
Peter Kreuder aan de vleugel
23. 'k ben zo lekker verliefd
24. In de Jordaan
gez. door Willy Derby
25. Two trumpets toot, foxtrot
26. The Buggy song, foxtrot
Heinz Wehner en zijn orkest
27. Die oudjes doen 't nog best
28. Populaire feestmars
gez. door Kees Pruis
29. Poema, tango
30. Criolla linda, tango
Bernardo Alemany en zijn orkest
31. Het Pierement komt voor de grachten, Wals
32. Als Oome Piet op zijn banjo gaat spelen
Bob Scholte met orkestbegeleiding
33. My moonlight Madonna, wals
34. Let us dream, wals
Adalbert Lutter en zijn orkest
35. Peace of Mind
36. Dream Lover, gez. door Betty Bolton
37. Close your eyes, foxtrot
38. The very thought of you, foxtrot

13.00
Sluiting, Wilhelmus.

De Vrijdenker.

In 't jaar 1787 kwamen Washington, de grondlegger van Noord-Amerika's onafhankelijkheid en zijn 55 collega's samen om een beslissing te nemen aangaande het verdere lot der Verenigde Staten. Een der woordvoerders was de oude Franklin. Hij begon zijn rede met deze woorden: „Mijne heren, laten we bidden! Ik heb reeds een hoge leeftijd bereikt, maar hoe ouder ik word, des te klaarder wordt het mij, dat God de dingen der mensen regelt. Als een mus niet van het dak valt zonder Zijne tussenkomst, hoe zou dan een land kunnen sterk worden zonder Gods hulp?" —

Neen, de menselijke waardigheid lijdt geen schade door het geloof en zijn belijdenis. Het geloof legt onze vrijheid niet aan banden, knot niet de vleugelen van het wetenschappelijk en zedelijk onderzoek. De Kerk heeft de geleerden van vijftien eeuwen gevormd en hare zonen hebben de grootste ontdekkingen gedaan.

Als iemand zich vrijdenker noemt is hij daarom nog geen vrije denker.

„Wat is het geloof van uw vader?" vroeg onlangs een onderwijzer aan zijn leerling van 12 jaar. — „Mijn vader is vrijdenker, mijnheer, en ik ook!!". — „Ik ben vrijdenkster" zegt de wereldse vrouw, die zich los wil maken van zogenaamde oude vooroordelen. Maar ik vraag: Wat zijn vrijdenkers?

Me dunkt zo, om vrijdenker te zijn dient men toch eerst en vooral een denker te wezen. Nu laat ik de knaap van 12 jaar terzijde; hij leerde het woord van zijn vader. Ik spreek zelfs niet van de wereldse vrouw. — Waarmede toch houdt zij zich bezig? Heeft zij de twistvragen van godgeleerden en wijsgeren aandachtig gevolgd? Las zij Plato, Aristoteles, Thomas Aquino? Dwaze vraag! Zij denkt aan haar toilet, aan de mode, aan het laatste stuk in de schouwburg, aan muziek en dans! En tussen de lezing van haar dagblad-feuilleton of haar roman (de nieuwste natuurlijk) noemt zij zich vrijdenkster.

Maar de mannen dan, meer aan denken gewoon? Is hij een denker die werkman, van de morgen tot de avond bezig om het brood te verdienen voor zich en de zijnen? Zeker, de hedendaagse werkman leest kranten, bezoekt vergaderingen waar redenaars met overtuiging spreken. Doch met dagbladen, debatingclubs en enthousiaste sprekers vormt men nog geen zelfstandige denker. Zal hij een waar denker zijn de politicus, die opgaat in politieke gebeurtenissen en politieke handigheidjes, in stemmingen en verkiezingen; die zijn hoofd breekt met de vraag of zijn kansen goed of minder goed staan? Is hij een denker, deze jonge man, die niets kent dan koffiehuizen en wandelplaatsen?

Neen, om denker te zijn, en in dat denken vrij, moet de mens zonder gevaar voor de stoffelijke zorgen voor huis of maatschappelijke stand, zich vrij kunnen verheffen in de zuivere luchtstreken der gedachten. Er wordt diepe studie vereist en langdurige overweging. Doch, toegegeven dat zij denkers zijn, zijn ze nu ook vrijdenkers? Hun antwoord op deze vraag komt gewoonlijk hierop neer: wij willen geen slaven zijn, wij nemen geen juk op onze schouders; wij willen van niemand afhankelijk zijn in ons denken, wij zijn dus vrijdenkers!"

Uwe vrijheid, uwe onafhankelijkheid! 't Zijn schone woorden, maar waar haalt ge ze vandaan? Mag ik 't U even zeggen? Die prachtig klinkende woorden haalt ge uit uw zogenaamde neutrale, liberale of socialistische krant, waarin ge uwe gedachte kant en klaar gedrukt vindt staan voor 5 of 10 centen. Ziedaar uw vrijheid, uw onafhankelijkheid. Ja, met deze is het geloof in strijd. Want het geloof verruimt de blik en opent nieuwe werelden voor de geest. Ik weet wel: het geloof is hinderlijk voor vrije beweging in het volgen der menselijke lusten. Maar toch is het geloof geen groter hinderpaal voor het menselijk verstand als Amerika een hinderpaal is voor de vrije doortocht der schepen. Ook de nieuw ontdekte planeten belemmeren het gezicht van de sterrenkundige, toch zou hij die ontdekkingen niet graag missen. Ge hebt het niet lang geleden kunnen lezen in de dagbladen: de wissel lag verkeerd bij het station X: daar vliegt de locomotief uit de rails... zij is vrij, ja, helaas! Wat 'n ruïne! Ziedaar de zo hoog gevierde vrijheid, onafhankelijkheid van het menselijk verstand, los van het Geloof door Christus ons gebracht, door datzelfde verstand ons gedicteerd.